

București, 17 Septembrie 2019

Scoateți tutunul din fața, din mintea și din viitorul fiecărui copil al României!

Cele peste 350 de organizații non-guvernamentale membre ale Inițiativei 2035-Prima Generație Fără Tutun a României susțin inițiativa legislativă aflată în dezbateri parlamentară privind modificarea și completarea cuprinzătoare a întregii legislații privind controlul tutunului

Consumul de tutun reprezintă principala cauză prevenibilă a bolilor cronice netransmisibile, existând dovezi științifice care demonstrează cert că reducerea numărului persoanelor care folosesc produse ce conțin tutun conduce la diminuarea poverii reprezentate de aceste boli¹. Descurajarea debutului consumului acestor produse conduce la reducerea, atât pe termen scurt cât mai ales pe termen mediu și lung, a numărului de fumători, existând metode și instrumente eficiente și specifice².

Rezultatele ultimelor anchete epidemiologice indică **o situație alarmantă în ceea ce privește consumul de tutun în rândul copiilor și adolescenților din România** și impun **adoptarea de urgență a unor măsuri care să accelereze scăderea numărului de tineri care încearcă și ulterior continuă consumul produselor din tutun.**

Modalitățile prin care este facilitată și încurajată "testarea" primelor țigări, urmată de consumul curent o dată cu instalarea dependenței de nicotină, sunt:

- **accesul facil al minorilor la produsele din tutun, în ciuda interdicției de vânzare și de distribuire gratuită a acestor produse:** 70,7% dintre copiii cu vârsta între 13-15 ani afirmă că și-au cumpărat țigările de la magazin, adică au provenit din sursă legală. Aproape 80% dintre copii (78,4%) afirmă că nu au fost împiedicați să cumpere țigări din cauza vârstei, iar 39,9% au putut cumpăra chiar țigări la bucată, deși acest lucru este interzis de mai mult de 10 ani!³
- **expunerea semnificativă a copiilor și adolescenților la acțiuni de promovare și publicitate în spații pe care le frecventează uzual:** 35,8% dintre copiii de 13-15 ani au observat reclame sau promoții la punctele de vânzare a produselor din tutun, iar 64% au observat persoane care fumează în filme, la TV sau video³;
- **prezentarea produselor din tutun în vecinătatea unor bunuri și alimente consumate frecvent de copii.**

Consumul de tutun este recunoscut în Strategia Națională de Sănătate Publică 2014 – 2020 ca fiind un factor comportamental major cu impact semnificativ asupra stării de sănătate a adulților și copiilor din România, fiind considerat un determinant major pentru starea de sănătate a populației. Astfel, studii recente⁴ estimează că **17,15% din totalul deceselor și 16,16% din anii potențiali de viață sănătoasă pierduți prin dizabilitate sau deces prematur (DALYs) se datorează consumului de tutun.**

¹ World Bank. Curbing the epidemic: Governments and the economics of tobacco control. World Bank Publications, 1999

²World Health Organization. Health impact of tobacco control policies in line with the WHO Framework Convention on Tobacco Control. Romania Tobacco control factsheet. 2016

³ WHO. *Global Youth Tobacco Survey*. 2017

⁴ Institute for Health Metrics and Evaluation (IHME). *GBD Compare Data Visualization*. Seattle, WA: IHME, University of Washington, 2018.

În România, vârsta medie la care adulții afirmă că au început să fumeze în mod curent (cel puțin o dată pe săptămână) a fost de 18,9 ani⁵. Copiii de azi, însă, încearcă produsele din tutun și fumează în mod curent de la vârste mult mai mici. Astfel, dintre copiii cu vârsta între 13 și 15 ani, mai mult de o treime (35,7%) afirmă că au fumat cel puțin o dată în viață³, iar dintre ei, 28% au făcut lucrul acesta înainte de vârsta de 10 ani³. Urmare a contactului precoce cu produsele din tutun este faptul că mulți adolescenți fumează curent la 15 ani: 20% dintre băieți și 17% dintre fete deja consumă tutun cel puțin o dată pe săptămână⁶. Pe măsură ce vârsta crește, un număr tot mai mare de adolescenți fumează din ce în ce mai frecvent, astfel că 31% respectiv 30% dintre băieții și fetele de 15-16 ani afirmă că au fumat în ultima lună⁷.

Astfel, se poate estima că:

- aproape jumătate de milion de copii români cu vârsta între 10 și 18 ani (477.050), reprezentând aproximativ un sfert din totalul copiilor din această categorie de vârstă, au încercat cel puțin o dată în viață să fumeze⁸;
- 14,6% dintre copiii școlarizați cu vârsta între 13 și 15 ani fumează actual tutun (au afirmat că au fumat în ultimele 30 de zile), ceea ce înseamnă că aproximativ 90.000 de copii (90.699) din această categorie de vârstă au șanse mari de a deveni în curând fumători zilnici³;
- 30.690 copii cu vârsta de 15 ani, reprezentând 14% din totalul acestei categorii de vârstă, fumează deja zilnic⁶;
- mai mult de jumătate (58%) dintre fumătorii români afirmă că au început să consume constant tutun înaintea vârstei de 18 ani, iar o treime (33%) între 19 și 25 de ani⁹.

Urmărind evoluția consumului de tutun al copiilor începând cu anul 2004, studiile Global Youth Tobacco Survey arată că, după 10 ani de scădere semnificativă și constantă a procentului copiilor cu vârsta de 13-15 ani care fumează, actual observăm o **încetinire a ritmului de scădere atât a tentativelor de a încerca țigara cât și a fumatului curent**. Dacă în 2014 erau cu 30,3% mai puțini adolescenți care fumau curent (cel puțin o dată în ultima lună) decât în 2009, în 2017 s-a înregistrat o scădere de doar 8,5%. Îngrijorător este și că un procent mai mare de adolescente afirmă că au fumat cel puțin o dată în viață (27,4% în 2017 comparativ cu 26,9% în 2013).

Creșterea interesului copiilor pentru fumat poate fi determinată și de apariția unei noi categorii de consumatori de tutun și, implicit, de nicotină, o substanță adictivă: cei care fumează produse din tutun încălzit. Astfel, în 2017, produsele din tutun încălzit erau cunoscute de o cincime din elevii de 13-15 ani (20,6%), iar 15% dintre cei care afirmau că au cunoștință de ele, deveniseră deja consumatori curenți. Astfel, din totalul elevilor cu vârsta între 13 și 15 ani, 3,1% afirmau în 2017 că au consumat produse din tutun încălzit în ultima lună (consumatori curenți).

Deși procentul adolescenților care fumează curent țigări este în scădere, acest beneficiu este contracarat de faptul că mai mulți fumează curent produse din tutun încălzit. În total, procentul elevilor de 13-15 ani care au consumat vreodată măcar un produs din tutun (inclusiv produsele din tutun încălzit) a crescut în 2017 față de 2013 cu 7,5% (de la 35,9% la 38,6%). În rândul fetelor, această creștere este și mai îngrijorătoare: cu 17,4%, de la 31% la 36,4%.

Această evoluție negativă este **accentuată de creșterea, în 2017 comparativ cu 2014, a procentului elevilor care fumează curent țigări electronice**. Astfel, în 2017, procentul total al elevilor care fumau curent țigări electronice era aproape egal cu cel al celor care fumau țigări obișnuite (8,2% respectiv 8,6%) dar, și mai grav, mai mulți băieți afirmau că fumează curent țigări electronice decât țigări obișnuite (10,1% versus 9,8%)¹⁰.

Urmare a interzicerii fumatului în spațiile publice închise în vigoare din martie 2016, a devenit vizibilă că:

- există un **vid de reglementare pentru utilizarea în aceste spații a produselor noi din tutun (tutun încălzit, țigări electronice)**
- există un **vid de reglementare privind utilizarea acestor produse la locurile de joacă pentru copii**
- **se fumează în autovehicule în prezența copiilor și a femeilor însărcinate**
- **persoanele internate în secții de psihiatrie ca urmare a unei hotărâri emise de o instanță de judecată nu pot fuma pe perioada spitalizării.**

⁵ Survey requested by the European Commission. *Attitudes of Europeans towards tobacco and electronic cigarettes. March 2017*

⁶ WHO. *Health Behaviour in School-aged Children (HBSC 2014)*.

⁷ European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. *European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs. 2015*

⁸ Studiu UNICEF 2015

⁹ Eurobarometru 2014

¹⁰ Comunicat presă al Ministerului Sănătății <http://www.ms.ro/2019/05/31/ziua-mondiala-fara-tutun-31-mai-2019/>

Toate aceste date indică nevoia adoptării de urgență a unor măsuri care să accelereze scăderea numărului de tineri care sunt expuși, încercă și ulterior continuă consumul produselor din tutun, precum și nevoia de completare și modificare a legislației curente deficitare sub multiple aspecte în domeniul controlului tutunului.

Accesul facil al minorilor la produsele din tutun, în ciuda interdicției de vânzare și de distribuire gratuită a acestor produse, expunerea semnificativă a copiilor și adolescenților la acțiuni de promovare și publicitate în spații pe care le frecventează uzual, apariția unor noi produse din tutun care exploatează în mod înșelător viduri de reglementare, dar și prezentarea produselor din tutun în vecinătatea unor bunuri și alimente consumate frecvent de copii, sunt modalități prin care este facilitată și încurajată "testarea" primelor produse din tutun, urmând consumul curent, o dată cu instalarea dependenței de nicotină. Astfel, **nu sunt asigurate drepturile copiilor și tinerilor prevăzute la articolele 17 (protecția față de orice mijloc de comunicare în masă care le poate fi dăunător), 19 (protecția față de orice formă de vătămare), 24 (dreptul la cea mai bună stare de sănătate), 33 (protecția față de efectele oricărei forme de drog) și 36 (protecția față de orice formă de exploatare) din Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului.**

În Decizia Nr. 29 din 27 ianuarie 2016, Curtea Constituțională a României a reținut faptul că, în domeniul combaterii consumului de tutun, există dispoziții constituționale care impun statului o serie de obligații pozitive ce presupun măsuri legislative adecvate pentru realizarea lor, astfel încât să fie asigurată protecția drepturilor constituționale ale cetățenilor, inclusiv dreptul copiilor și tinerilor la un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor [art. 49 alin. (1)].

În aceste condiții, cele peste 350 de organizații non-guvernamentale, medicale, academice, de protejare a drepturilor tinerilor și copiilor solicită Parlamentului și Guvernului României:

- 1. Adoptarea de urgență a modificărilor legislative care să îndepărteze orice surse de publicitate și promovare, directă și indirectă, pentru produsele din tutun.**
- 2. Modificarea și completarea urgentă a legislației din domeniul reducerii consumului de tutun în ceea ce privește utilizarea produselor din tutun, nicotină sau țigări electronice în spațiile publice închise.**
- 3. Adoptarea de politici fiscale uniforme pentru toate produsele din tutun, adresând vidul legislativ care permite taxarea la niveluri inferioare a produselor noi apărute pe piață.**
- 4. Direcționarea taxelor suplimentare aferente în campanii educaționale la nivel național adresate prioritar grupei de vârstă de debut a consumului de tutun-13-15 ani, precum și pentru sprijinirea renunțării la fumat.**

Avem obligația morală și legală de a crea un mediu social care să favorizeze opțiunea copiilor și adolescenților de a rămâne nefumători, fiind recunoscut faptul că adolescenții sunt mult mai receptivi la publicitate decât adulții.

Semnatarii Scrisorii Deschise sunt listați mai jos.

Semnatarii Scrisorii Deschise a Inițiativei 2035-Prima Generație Fără Tutun a României

1. Prof. Dr. Gheorghe Borcean, Președinte Colegiul Medicilor din România
2. Academician Prof. Dr. Victor Voicu, Președintele Societății Române de Farmacologie Clinică, terapeutică și toxicologie clinică
3. Prof. Dr. Ruxandra Ulmeanu, Președinte Societatea Română de Pneumologie
4. Prof. Dr. Florin Mihălțan, Fost Președinte al Societății Române de Pneumologie
5. Prof. Dr. Dragoș Vinereanu, Președinte Societatea Română de Cardiologie
6. Prof. Dr. Bogdan Alexandru Popescu, Președinte Ales al Societății Române de Cardiologie
7. Dr. Gabriel Tatu-Chițoiu, Președinte Fundația Română a Inimii
8. Prof. Dr. Dan Gaiță, Președinte Forumul Național de Prevenție
9. Prof. Dr. Mircea Beuran, Președinte al Senatului Universitar din Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila București
10. Prof. Dr. Mircea Cintează, Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila București
11. Prof. Dr. Alexandru Rafila, membru Comitet Regional OMS
12. Prof. Dr. Maria Sajin, Șef Departament Patologie, Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila București
13. Prof. Dr. Ion Bruckner, Președinte Societatea Română de Medicină Internă
14. Prof. Dr. Mihai Ionac, Secretar General al Societății Române de Chirurgie Vasculară
15. Prof. Dr. Roxana Silvia Bumbăcea, Președinte Societatea Română de Alergologie și Imunologie Clinică
16. Prof. Dr. Ioan Mircea Coman, Fost Președinte Fundația Română a Inimii
17. Prof. Dr. Cătălina Poiană, Președinte Societatea Română de Endocrinologie
18. Dr. Raed Arafat, Societatea de Medicină de Urgență și Catastrofă din România/Fundația pentru SMURD
19. Prof. Dr. Miron Bogdan, Președinte Fundația Pneuma
20. Dr. Dina Mergeani, Președinte Societatea Națională de Medicină a Familiei
21. Dr. Rodica Tănăsescu, Vice-Președinte Asociația Medicilor de Familie București
22. Dr. Cristina Cornelia Isar, Centrul Național de Studii pentru Medicina Familiei/Grupul RespiRo al CNSMF/Societății Naționale de Medicină a Familiei
23. Dr. Cătălina Panaitescu, Grupul RespiRo al CNSMF/Societății Naționale de Medicină a Familiei
24. Dr. Valeria Herdea, Asociația Română pentru Educație Pediatrică în Medicina de Familie (AREPMF)
25. Prof. Dr. Popescu Mircea Ioachim, Medic primar cardiolog, Șef Clinică Cardiologie Oradea
26. Prof. Dr. Anca Dana Buzoianu, Decanul Facultății de Medicină Iuliu Hațieganu, Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj-Napoca, Președinte al Asociației Decanilor Facultăților de Medicină din România
27. Prof. Dr. Doina Adina Todea, Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj-Napoca Iuliu Hațieganu, Medic Primar Pneumologie, Membru în Comisia de Pneumologie a Ministerului Sănătății

28. Prof. Univ. Dr. Călin Emilian Hințea, Decanul Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
29. Prof. Dr. Leonard Azamfirei, Rectorul Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș
30. Prof. Dr. Kikeli Pal Istvan, Președinte Fundația Procardia
31. Prof. Dr. Zoltan Abram, Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș
32. Prof. Dr. Monica Tarcea, Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș (cercetător în domeniul fumatului)
33. Conf. Dr. Valentin Nădășan, Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș
34. Prof. Univ. Dr. Sorin Rugina – Rectorul Universității Ovidius din Constanța
35. Conf.dr. Antigona Trofor, Coordonator al Ghidului Societății Române de Pneumologie pentru renunțare la fumat și asistența de specialitate a fumătorului
36. Șef de Lucrări Dr. Ștefan Dan Mihăicuța, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” Timișoara, Fundația Cardioprevent
37. Conf. Dr. Carmen Orban, Manager Institutul Clinic Fundeni
38. Dr. Beatrice Mahler, Manager, Institutul de Pneumoftiziologie Marius Nasta București
39. Conf. Dr. Oana Arghir, Facultatea de Medicină Universitatea Ovidius din Constanța, Director Medical Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța
40. Dr. Edith Simona Ianos, Clinica Pneumologie Tîrgu Mureș
41. Dr. Cristian Meghea, Departamentul de Sănătate Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării/Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Michigan State University
42. Dr. Daniel Mardare-Direcția de Sănătate Publică Iași
43. Dr. Magdalena Ciobanu, Expert al Organizației Mondiale a Sănătății și Comisiei Europene pentru Controlul Tutunului
44. Dr. Teodora Ciolompea, Manager Centrul de Evaluare și Tratament al Toxicodependențelor pentru Tineri Sfântul Stelian, București
45. Dr. Alexandra Cucu, Institutul Național de Sănătate Publică
46. Conf. Dr. Florentina Furtunescu, Institutul Național de Sănătate Publică
47. Cezar Irimia, Președinte Federația Asociațiilor Bolnavilor de Cancer/Aliața Pacienților Cronici din România
48. Vasile Barbu, Președinte Asociația Națională pentru Protecția Pacienților din România
49. Marinela Debu, APAH-RO, Asociația Pacienților cu Afecțiuni Hepatice din România
50. Iulian Petre , Director Executiv Uniunea Nationala a Organizatiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA/Coalitia Organizatiilor Pacientilor cu Afectiuni Cronice din Romania (COPAC)
51. Gabriela Paleru, World Vision România
52. Mircea Timofte, Ordinul Asistenților Medicali și Moașelor din România
53. Adriana Melnic, Director Executiv Societatea Română de Cancer

54. Ramona Alexandrescu, Centrul European pentru Prevenirea Adicțiilor
55. Dr. Marius Geantă, Președinte Centrul pentru Inovație în Medicină
56. Cristina Vladu, MD, MA, Expert Politici de Sănătate, Centrul pentru Politici Comunitare
57. Vania Limban, Asociația Moaşelor din România
58. Bogdana Bursuc, Mind Institute România
59. Dr. Tania Rădulescu
60. Conf. Univ. Dr. Dan Cimpoeru, Facultatea de Administrație și Afaceri, Universitatea din București
61. Ioana Cristea - Președinte Fondator - Asociația OncoPacienților PHOENIX Bucuresti
62. Eugenia Barbu- A.C.T.O.R.- Asociația Culturală pentru Teatru și Origami din România
63. Raluca Bârzu, Președinte Asociația Câștigă Viața
64. Rodica Ioniță, Președinte Federația Patronatelor Farmaceutice din România
65. Diana Mereu, Director Executiv RASCI
66. Vlad Mixich, Observatorul Român de Sănătate
67. Aurelian Dragoș Mohan și Cristina Andrada Baba, Delegati de Tineret al României la ONU
68. Teodor Cristian Blidaru și Horea Chirilă, Federația Asociațiilor Studenților în Medicină din România
69. Elisabeta Mușat, Președinte Federația Asociațiilor Studenților Farmaciști din România
70. Alin Grigore, Președinte Forumul Tinerilor din România
71. George Uzun, Președinte Uniunea Studenților din România
72. Petrișor Laurențiu Țucă, Președinte Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România
73. Elena Maral Daoud, Federația Studenților în Medicină Dentară din România
74. Petru Apostoiaia, Președinte Consiliul Național al Elevilor
75. Mihai Dragoș, Președinte Consiliul Tineretului din România
76. Maria Francesca Cristea, Delegat de Tineret la Uniunea Europeană
77. Ciprian Văcaru, Președinte Organizația de Tineret a Blocului Național Sindical
78. Iulian Dascălu, Președinte Convenția Națională a Fundațiilor pentru Tineret
79. Mircea Matei, Președinte Fundația Județeană pentru Tineret Dâmbovița
80. Fundația pentru Tineret Olt
81. Fundația Județeană pentru Tineret Suceava
82. Rares Bogdan Baloi, Președinte Societatea Studenților în Medicină din București
83. Alexandru Constantin Sîrbu, Președinte Organizația Studenților Medicinisti din Cluj
84. Andreea Podeanu, Președinte Societatea Studenților Mediciniști Craiova

85. Stefana Luca, Președinte Societatea Studenților Mediciniști Iași
86. Cosmin Filip, Președinte Societatea Studenților în Medicină Timișoara
87. George Mihele, Președinte Asociația Studenților Mediciniști din Oradea
88. Maria Dinuță, Președinte Asociația Științifică a Studenților Mediciniști Brașoveni
89. Dalia Dreptate, Președinte Liga Studenților Tîrgu-Mureș
90. Rareș Oprea, Președinte Asociația Studenților Mediciniști și Tinerilor Medici din Constanța
91. Consiliul Tinerilor Instituționalizați
92. Dr. Marina Oțelea, Președinte Asociația SAMAS-Sănătate pentru Mamă și Copil
93. Sînziana Ioniță Ciurez, Fundația Crucea Albă
94. Marian Ioniță, Asociația Inițiativa pentru Responsabilitate Publică
95. Ana Măiță, Asociația Mame pentru Mame
96. George Roman, Salvați Copiii România
97. Oana Gheorghiu și Carmen Uscatu, Asociația Dăruiește Viață
98. Melania Medeleanu, Asociația MagiCamp
99. Rozalina Lapadatu, Președinte Asociația Pacienților cu Afecțiuni Autoimune – APAA
100. Măriuca Ivan, Director General Crucea Alb-Galbenă România
101. Ovidiu Covaciu, Președinte Societatea Raționalistă Română
102. Maria Culescu, Președinte Asociația M.A.M.E.
103. Mădălina Argăseală, Director Executiv Asociația Română pentru Promovarea Sănătății
104. Marius Eremia, Director Executiv Aer Pur România
105. Vlad Alexandru Grosar, Președinte Asociația Youth Can Do It
106. Dr. Oana Cristina Arghir, Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța
107. Cătălina Crainic, Asociația Children's Joy
108. Hajdu Hilda, Asociația Little People România
109. Prof. Olga Rodica Cridland, Președinte Asociația P.A.V.E.L. (Asociația părinților cu copii bolnavi de cancer) /Vicepreședinte FABC
110. Diana Vasiliu, Terapeut anti-fumat
111. Cornel Radu-Loghin, Secretar General European Network for Smoking and Tobacco Prevention
112. Daniel Dodoc, Fundația Romtens
113. Conf. Univ. Dr. Postolache Paraschiva, Fundația "Flacăra Speranței"
114. Denise Deshaies, AMURTEL România

115. Daniela Sabadaç, Asociația David Alexandru

116. Vlad Petreanu, Jurnalist

117. Paula Rusu, Jurnalist

118. Lucian Mândruță, Jurnalist

119. Izabela Pănescu, Jurnalist

120. Avocat Sora Radu Valentin, Avocat Coordonator SORA ȘI ASOCIAȚII

121. Avocat Sora Aniela Mihaela, Avocat Partener SORA ȘI ASOCIAȚII

122. Avocat Andrei Bodescu, Avocat Colaborator SORA ȘI ASOCIAȚII

123. Ramona Brad, Director Proiect Inițiativa 2035 Fără Tutun, Președinte Asociația Generația România Sănătoasă 2035

Lista completă a organizațiilor și persoanelor fizice susținătoare ale Inițiativei 2035 Fără Tutun poate fi regăsită la adresa-

<http://2035faratutun.ro/organizatii-si-persoane-semnatare-ale-cartei/>